

LEKSAND

86. "KYRKVALLEN"

Ej inlöst

Tid:	Nyare tid
Fyndår:	1950
Fyndtyp:	Depåfynd?
Antal:	"ett mindre antal"
Slutmynt:	Okänt

Fyndomständigheter

Vid Gästgivargården revs år 1950 en äldre huvudbyggnad från omkring 1750, på gården kallad "krogen", för att sättas upp som privatbostad på ny grund strax intill. Vid rivningen fann arbetarna i sanden ett mindre antal mynt av koppar. Dessa överlämnades till en tjänsteman från kommunen.

Beskrivning

"Mynt stora som 2- eller 5-öringar av koppar."

Referens: Uppgift från Klas-Håkan Landström, Leksand, i brev av 26 december 1983.

Leksand forts.

87. LAKNÄS

SHM/KMK 14 838

Tid: Nyare tid
Fyndår: 1912?
Fyndtyp: Ensamfunnet?
Antal: 1 mynt

Fyndomständigheter

Okända.

Beskrivning

TUNIS: ej närmare bestämbart, 1700-talets senare hälft, koppar.

Referens: ATA; SHM/KMK inv.; KMK top.ark.

88A. LEKSANDS KYRKA

SHM/KMK 13 795

Tid: Medeltid,
nyare tid
Fyndår: 1909, sommaren
Fyndtyp: Hopat fynd
Antal: 10 mynt
Äldsta mynt: Sverige, Magnus Eriksson (1319-63), penning

Fyndomständigheter

Mynten hittades i samband med grävningar inne i kyrkan för att bereda plats för en värmeugn under sakristian samt för lufttrummor och värmeledning. Förutom mynt hittades en örring av silver, hängprydnader, människoben m.m. I en skrivelse från pastorsämbetet i Leksand den 21 augusti 1909 till KVHAA berättas det att arbetet med kyrkan fördröjts p.g.a. "strejken". Här menas troligen storstrejken som varade augusti-september 1909.

Beskrivning

Medeltid
SVERIGE: Magnus Eriksson (1319-63), penning, ej närmare bestämd (1 ex).

Nyare tid
SVERIGE: J III, Stockholm, ½ öre 1574 (1 ex); G II A, Stockholm, 1 öre 1617 (1 ex); Kristina, Stockholm, 1 öre 1634 (1 ex);

K XI, Avesta, 1/6 öre sm 1666 (1 ex), 1667 (1 ex), 1673 (1 ex); K XIV J, Stockholm, 1/6 skilling 1832 (1 ex), 1/6 skilling banko 1836 (1 ex);

DANMARK: Kristian IV, 1 skilling dansk 1614 (1 ex).

Referens: ATA; SHM/KMK inv.; Serning 1963 s. 213.

88B. LEKSANDS KYRKA

Ej inlöst

Tid: Okänd
Fyndår: 1943
Fyndtyp: Okänd
Antal: "stort antal"

Fyndomständigheter

Mynten hittades under golvet vid kyrkans restaurering av arbetarna. Enligt Allan Lind, Åkersbodarna, var det stränga order om, att allt man hittade skulle tas tillvara. En särskild plåtburk fanns för att samla upp de allteftersom funna mynten.

Beskrivning

Ej beskrivna.

Referens: Uppgift från Klas-Håkan Landström, Leksand, i brev av 26 december 1983.

88C. LEKSANDS KYRKA

KMK 100 149

Tid: Vikingatid,
medeltid,
nyare tid
Fyndår: 1971, februari-maj
Fyndtyp: Gravfynd,
hopat fynd
Antal: 31 mynt
Äldsta mynt: England, Ethelred II, Bath,
Wynstan, Crux, ca 991-
97/Tyska riket, Otto-Adel-
heid-pfennig (ca 991-)

Leksand forts.

Fyndomständigheter

Vid schaktningsarbete för att inreda en brudkammare i kyrkans vapenhus påträffades skelettdelar som gav anledning till en närmare arkeologisk undersökning, ledd av Inga Serning. På de ca 40 m² som kunde undersökas hittades fem brandgravar och 164 skelettgravar huvudsakligen från 1000- och 1100-talen. Kyrkans vapenhus är alltså byggt på en del av ett sen-vikingatida gravfält. Gravarna låg i flera skikt ovanpå varandra.

Av de 31 funna mynten tillhör 21 vikingatid och tidig medeltid, varav alla utom ett hittades i gravar. Det yngsta gravfunna myntet är från början av 1300-talet. De återstående sju mynten, från mitten av 1300-talet och framåt, kan inte knytas till gravar och denna del av fyndet består troligen av under tidernas lopp borttappade och/eller offrade mynt. Av de gravfunna mynten är alla utom tre perforerade för att kunna bäras som smycken. Särskilt intressant är grav nr 222 som innehöll skelettet av en kvinna, mellan 20 och 30 år gammal. Samlade mellan käken och bröstbenet låg 11 perforerade mynt från tiden ca 991-1100, tillsammans med 29 pärlor av glas och metall och ett eldstålsformat hänge.

Beskrivning

Grav nr 138

ENGLAND: Ethelred II (978-1016) (1 ex);
Knut (1016-35) (1 ex).

Grav nr 156

ENGLAND: Ethelred II (978-1016) (1 ex).

SKANDINAVIEN: efterprägling av Ethelred-mynt (1 ex).*

*Bild plansch 2:6.

Grav nr 205

SVERIGE: penning, BM KrH ÄIc, ca 1300-25 (1 ex)*.

*Bild plansch 3:3.

Grav nr 210

EJ BESTÄMBART: medeltida penning, fragment (1 ex).

Grav nr 222

TYSKA RIKET: Köln (1027-36) (1 ex); Goslar (991-1050) (2 ex); Mainz (1031-51) (1 ex); Strassburg (1014-24) (1 ex).

ENGLAND: Ethelred II (978-1016) (1 ex); Vilhelm II (1087-1100) (3 ex).

IRLAND: Sihtric (993/94-1042) (1 ex).*

*Bild plansch 2:5.

SVERIGE: Olof Skötkonung (ca 995-1022) (1 ex).*

*Bild plansch 2:7.

Grav nr 248

BÖHMEN: Bretislav I (1037-55) (1 ex).*

*Bild plansch 2:3.

Grav nr 249

NORGE?: Olav Kyrre (1067-93)? (1 ex).

Grav nr 252

TYSKLAND: Gittelde (år?) (1 ex); Speyer (1039-56) (1 ex).

Brandgrav u. nr

ENGLAND: Ethelred II (978-1016) (1 ex).

Ej gravfunna mynt

Medeltid

SVERIGE: penningar, Magnus Eriksson, LL XXVII:14, ca 1340-54 (3 ex); BM KrH ÄIc, ca 1300-25 (1 ex), KrH YIc, ca 1430-50 (1 ex).

GOTLAND: penning, LL XX:1, ca 1130-1220 (1 ex).

EJ BESTÄMBARA: medeltid, fragment (2 ex).

Nyare tid

SVERIGE: K XII, Avesta, 1/6 öre sm 1708 (1 ex).

Referens: ATA; SHM/KMK inv.; KMK inv.; NNÅ 1977 s. 313; Hildebrand 1881; G. Hatz 1961; Serning 1963, 1982; Landström 1977; Malmer 1980 nr 77; Jonsson 1982; CNS 16.1.5. 1979.

Leksand forts.

89. LEKSANDS KYRKA Kyrkogården

KMK dnr 288/83

Tid: Järnålder
Fyndår: Ca 1973
Fyndtyp: Ensamfunnet
Antal: 1 mynt

Fyndomständigheter

Myntet hittades av Nils Danielsson, Västankvik, i kanten av en grusgång, ca 10 meter söder om tonsättaren och vissångaren Lillebror Söderlunds grav. Myntet stack upp ur marken så att en del av randen var synlig. Fyndet inlämnades för bestämning till KMK år 1983 av nuvarande ägaren fru Britta Danielsson, Hägersten.

Beskrivning

ROMERSKA RIKET: Antoninus Pius (138-61), Rom, sestertius 153-54, RIC III nr 914.

Referens: KMK top.ark.; Westermarck & Wiséhn 1983 nr 16; uppgift från Klas-Håkan Landström, Leksand, i brev av 26 december 1983.

90. RIKSVÄG 70

KMK dnr 501/83

Tid: Vikingatid,
medeltid,
nyare tid
Fyndår: 1983, 2 maj-28 oktober
Fyndtyp: Gravfynd,
hopat fynd
Antal: 8 mynt
Äldsta mynt: Vikingatid, ej närmare bestämbart, fragment

Fyndomständigheter

Mynten påträffades vid arkeologisk undersökning i samband med ny sträckning av riksväg 70 över g:la Gärde, g:la Mjälgen och Yttermo ägor. Undersökningen utfördes av RAÄ/UV och platsledare var Lars Ersgård, Eva Hjärtner-Holder, Gunhild Rydström och Bent Syse.

Samtliga kopparmynt påträffades i fyll-

ningen av källargropar, vilka är belägna på kända, vid 1600-talets slut och 1700-talets början övergivna bylägen. Utgrävningen indelades i olika områden. Område B har en sannolik bebyggelsekontinuitet av ca 1000 år, 600-1600. I fyllningen av en smidesgrop (anläggning nr 165) hittades det medeltida myntfragmentet. I område D undersöktes en skelettgrav (anläggning nr 9) där ett vikingatida myntfragment hittades mellan lårbenen i gravschaktets botten. Graven var en av sex vilka alla låg under flat mark i sand/mo.

Samtliga bylägen är skriftligt belagda år 1539.

Beskrivning

Vikingatid

EJ BESTÄMBART: fragment (1 ex).

Medeltid

SVERIGE?: penning, strålringsbrakteat, fragment (1 ex).

Nyare tid

SVERIGE: G II A, Stockholm, ½ öre (1628-31) (1 ex); Kristina, ¼ öre 1635 (1 ex), (1633-54) (1 ex); K XI, Avesta, 1/6 öre sm 1676 (1 ex), (1666-86) (1 ex); F I, Avesta, 1 öre sm 1747 (1 ex).

Referens: KMK top.ark.; Ersgård & Syse 1984 s. 8.

91. VÄSTANNOR

"Färjåkern"

SHM/KMK 15 223

Tid:	Vikingatid
Fyndår:	1914
Fyndtyp:	Gravfynd
Antal:	5 mynt
Äldsta mynt:	Tyskland, Speyer, Otto III/ Henrik II (983-1024)

Fyndomständigheter

Vid schaktning för järnvägen Ål-Leksand påträffades tre senvikingatida skelettgravar, varav gravar nr 1 och 2 innehöll mynt, I grav nr 1 hittades dessutom bl.a. fyra pärlor och en järnkniv. I grav nr 2 hittades bl.a. 18 pärlor samt armringar

Leksand forts.

och andra smycken av brons. Efterundersökningen år 1929, utförd av Gustaf Hallström, gav inga ytterligare fynd.

Beskrivning

Grav nr 1

TYSKLAND: Stavoren? (1068-90) (1 ex).

Grav nr 3

TYSKLAND: Speyer, Otto III/Henrik II (983-1024) (1 ex); Köln (1056-75) (1 ex);

ENGLAND: Ethelred II (978-1016) (1 ex); Vilhelm I (1066-87) (1 ex).

Referens: ATA; SHM/KMK inv.; Trotzig 1936 s. 126f; Serning 1966 s. 147f; Jansson 1967 s. 39, 59; G. Hatz 1974 nr 319; CNS 16.1.6. 1979.

92. VÄSTANNORS TJÄRN

SHM/KMK dnr 4477/75

KMK dnr 476/77

Tid: Medeltid,
nyare tid
Fyndår: 1975, 1977
Fyndtyp: Hopat fynd
Antal: 25 mynt
Äldsta mynt: Sverige, Knut Eriksson
(1167-96), LL IA.5a/7c/9a

Fyndomständigheter

I samband med att en mudderskopa använts vid strandrensning kom kulturlager i dagen. En undersökning av platsen utfördes av Klas-Håkan Landström, RAÄ, under vissa perioder åren 1975, 1977 och 1978. Mynten hittades i ett avfallslager som avsatts i vatten nedanför en nu försvunnen gård som tillhört Västannors by. Förutom mynten hittades spännen, läder, jordbruksredskap, djurben m.m.

Beskrivning

Medeltid

SVERIGE: penningar, Knut Eriksson (1167-96), LL IA.5a (2 ex), 7c (1 ex), 9a (1 ex)*; Magnus Ladulås (1275-90), LL X:4a (1 ex)*; Magnus Eriksson, LL XXVII, ca 1340-54 (3 ex), LL XXVIII, ca 1354-63 (3

ex); LL XXX:3, 1360-talet/BM ca 1300-25 (1 ex); BM KrH ÄIc, ca 1300-25 (1 ex), ÄIIc-e, ca 1363-70 (1 ex); ½ penning (obol), LL XXX:7, 1360-talet/BM ca 1300-25 (1 ex).

*Bild plansch 3:1-3.

GOTLAND: penning, LL XX:3, ca 1130-1220 (1 ex);

NORGE: penningar, NM 14:2 (1 ex); penning med torn (1 ex)*; ej närmare bestämbara penningar (2 ex).

*Bild plansch 3:5.

Nyare tid

SVERIGE: J III - K XIV J (1568-1844)*, lägre valörer (5 ex).

*Bild plansch 3:10, 5:7.

Referens: KMK top.ark.; Malmer 1980 nr 78:I-II; muntlig uppgift från Klas-Håkan Landström 6 februari 1984; notis i Falu-Kuriren 10 november 1977.

93. VÄSTANVIK

Ej inlöst

Tid:	Nyare tid
Fyndår:	1953, april
Fyndtyp:	Ensamfunnet
Antal:	1 mynt

Fyndomständigheter

Under brunnsgrävning hemma på gården fann textilarbetaren Erik Niss, Västankvik, ett väl bibehållet mynt på en halv meters djup.

Beskrivning

SVERIGE?: Kristina?, valör? 1636, koppar.

Referens: ATA; notis i Mora Tidning 17 april 1953.

Leksand forts.

94. VÄSTRA RÖNNÄS

Ej inlöst

Tid: Nyare tid
Fyndår: Ca 1950
Fyndtyp: Ensamfunnen
Antal: 1 sedel

Fyndomständigheter

Sedeln hittades av Oskar Villner i, en av honom tillhörig, gammal låg enkelstuga på Brändgården längst upp i västra änden av byn Västra Rönnäs. I samband med att stugan revs för avflyttning fann Villner sedeln bland sågspån och boss på vinden. Enligt uppgift var sedeln utfärdad av en bank från Dalarna.

Beskrivning

SVERIGE: möjligen Kopparbergs Enskilda Bank, 10 riksdaler riksmünt (1830-1904).

Referens: Uppgift från Klas-Håkan Landström, Leksand, i brev av 26 december 1983.

95. YTTERÅKERÖ

Utby

KMK dnr 346/79

Tid: Medeltid
Fyndår: 1979
Fyndtyp: Ensamfunnet
Antal: 1 mynt

Fyndomständigheter

Myntet påträffades vid arkeologisk undersökning av ett erosionsskadat kulturlager efter tidigare gårdsbebyggelse invid Dalälven. Fyndet inlämnades till KMK den 29 november 1979 av Klas-Håkan Landström.

Beskrivning

SVERIGE: Hans (1497-1501), Västerås, ½ örtug, LL IIB:8f.

Referens: KMK top.ark.; muntlig uppgift från Klas-Håkan Landström.